

Pintner Tomáš, Šlechtické spory o čest v raném novověku. Bakalářská práce, Historický ústav FF JU, v Českých Budějovicích 2022. 74s.

Posudek oponenta bakalářské práce

Předložená bakalářská práce navazuje do jisté míry na pražskou diplomovou práci Josefiny Matyášové, která zpracovala spory o čest na základě pramenů ze SOkA Kutná Hora. Pintner zpracovává prameny z fondu Stará manipulace v NA Praha. Práce se člení na dvě části. V první autor pojednává teoreticky o významu pojmu čest v dobové kultuře, v druhé pak rozebírá zvolené prameny k zvolenému případu.

První část je zpracována zodpovědně a kvalitně, ale myslím, že některé informace, které jsou tu ze začátku předkládány, jsou banální a předvídatelné. Domnívám se, že kategorie cti v raněnovověké společnosti plnila v primitivnější podobě podobnou funkci jakou v dnešní kultuře plní právní způsobilost či způsobilost mít práva. Je ovšem pravda, že autor rozšířil chápání „cti“ o řadu případů kulturních zvyklostí i projevů právní kultury, které pojem „cti“ ukazují ve vícerozměrné podobě. Autor v části o právní kultuře výše zmíněnou úlohu „právní způsobilosti“ ilustroval velmi detailně. Myslím, že zde mělo být využito i římského práva – Codex iuris civilis je na internetu – a „honestas“, „dignitas“ či jejich deriváty se v něm dají hledat rychle. Rovněž právnické příručky k římskému právu jsou v tomto ohledu pro nás historiky velmi užitečné. Autor důkladně zpracoval pojetí v Koldínově městských právech a v zřízeních zemských.

Druhá část práce, jež je bezpochyby hlavním autorovým přínosem, začíná až na s. 42. Autorův přístup nicméně ukazuje, že předchozí široký kulturně historický rozbor měl smysl, protože případy soubojů sleduje spíše z hlediska porušování kulturně antropologických zvyklostí, než z hlediska porušování právních norem. Autor pak sleduje výuku šermu, k níž předkládá opět velmi poučený a věcný výklad, který svědčí o zvládnutí tematiky. Zaměřil se na duely, u kterých šlo jistě o čest. Nejprve načrtá několik případů souboje, aby se poté zaměřil na duel Mikuláše Dačického z Heslova se Šťastným Felixem Novohradským z Kolovrat. V něm mělo být podnětem opomenutí smeknout klobouk (s. 52). Autor nevyužil jen Dačického paměti, ale průběh soudu rekonstruoval zejména s pomocí pramenů ze Staré manipulace. Zatímco první fáze sporu probíhala před městským soudem v Kutné Hoře, Dačického odvolací řízení probíhalo u apelačního soudu v Praze. Autor doložil, že Dačický zde zásadně změnil argumentaci a soustředil se na to, že případ byl promlčen.

Autor prokázal způsobilost provést samostatně výzkum, interpretovat prameny i teoreticky reflektovat sekundární literaturu. Práce splňuje nároky kladené na bakalářskou práci, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm

Výborně

V Praze 19. 8. 2022

doc. PhDr. et Dr. phil. Ivo Cerman, Ph.D.